

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

חוברת מאמרים

תוכן עניינים

<u>4</u>	<u>הפצ"רית, הנרטיב שהתפוצץ והגזענות הסמויה</u>	<u>1</u>
<u>7</u>	<u>להשיב את הריבונות לעם – מסע להסרת הפרגוד</u>	<u>2</u>
<u>10</u>	<u>פוליטיקה של הכנעה ושמה 'הפחד מקיטוב'</u>	<u>3</u>
<u>13</u>	<u>פוליטיקה של הכנעה ושמה 'הפחד מקיטוב' - חלק ב'</u>	<u>4</u>

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

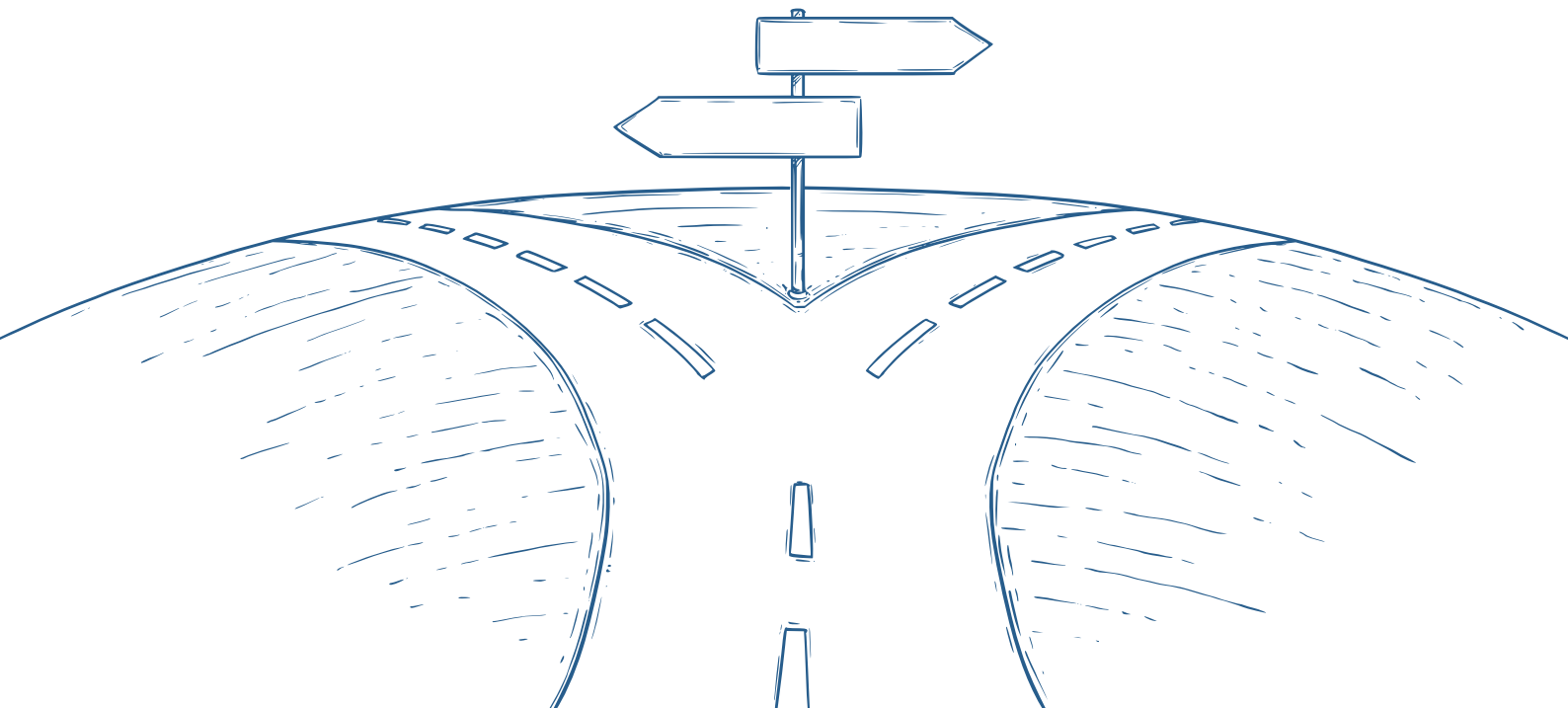
ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם בזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: ooffice@solelim-derech.co.il

להפצת החוברת: דניאל 052-757-5290

הפצ'רית, הנרטיב שהתפוצץ והגזענות הסמויה

מוריה ליטוויק, מנכ"לית ארגון זכויות הנשים "יהודית"

א. האוניברסיטה העברית בירושלים, 2006

סטודנטית בשם טל ניצן הגישה עבודת חקר בנושא "גבולות הכיבוש: נדירותו של אונס צבאי בסכסוך הישראלי-פלשתיני". שאלת המחקר של העבודה הייתה: "מדוע תופעת אונס נשים פלסטיניות אזרחיות על ידי חיילים ישראלים, תופעה הנפוצה בכיבושים ובמצבי סכסוך צבאיים דומים, היא נדירה יחסית בסכסוך הישראלי-פלסטיני?"

ובכן, שאלה מעניינת בהחלט. אלא שכבר ניסוח שאלת המחקר מלמד על מסקנותיו המופרכות: **חיילי צה"ל הם גזענים! החוקרת ראינה מספר חיילים, ולאחר 'ניתוח מעמיק' של תשובותיהם, המסקנה הייתה כי הם רואים את הנשים הפלסטיניות כ'אובייקט דחוי', או כנשים שאינן ראויות להתייחסות רומנטית, ועל כן אינם פוגעים בהן מינית.** בקיצור - גזענים, בלשון העם.

לימים, הפרופסור שהנחה את המחקר פוטר מהאוניברסיטה בשל הטרדות מיניות של סטודנטיות. **הפרופסור הנכבד הפך למושא המחקר של עצמו:** הוא פגע רק בסטודנטיות יהודיות. גזען.

ב. יום שמחת תורה התשפ"ד

האויב העזתי פורץ את הגדר ותוך כדי הפוגרום הקשה הוא מבצע בכוונה תחילה פגיעות מיניות, בילדות, נערות, נשים וגברים. מעשי הרשע התחוללו בכל אחת מזירות הטבח, והמשיכו כלפי חטופים וחסופות בשבי. מחבלים הודו בחקירה כי מפקדיהם הורו להם 'להתלכלך על יהודיות' והמטרה הייתה ברורה: **פגיעה באברי ההולדה כסמל להמשך קיומו של העם היהודי.** אלימות מינית היא שפה של טרור טוטלי: היא נועדה לשבור, להשפיל ולשלוט.

ג. הפצ'רית, והניסיון לייצר סימטריה

מה גרם לפצ'רית, האחראית על החוק בצבא ההגנה לישראל, להדליף חומרים, ליצור קנוניה פנימית ולתחזק סיפור מופרע כל כך? מה הביא את גיא פלג ומערכת ערוץ 12 למעשים כה קיצוניים - פרסום כתבה שקרית והטלת רפש בלוחמי כוח 100, שבעקבותיהם הם שילמו מחיר אישי יקר וכבד מאוד מאז המעצר האלים בשדה תימן?

”
החוקרת
ראינה
מספר
חיילים,
ולאחר
'ניתוח
מעמיק' של
תשובותיהם
, המסקנה
הייתה כי
הם רואים
את הנשים
הפלסטיניות
כ'אובייקט
דחוי', או
כנשים
שאינן
ראויות
להתייחסות
רומנטית,
ועל כן אינם
פוגעים בהן
מינית

”
איך דווקא מי ששימשה
בעברה כיועצת הרמטכ"ל
לענייני מגדר, יוהל"ם,
הגוף האמון על מניעת
הטרדות מיניות בצה"ל -
אפשרה לעשרות חיילות
לטפל בנוח'בות במתקני
המעצר?

איך דווקא מי ששימשה בעברה כיועצת הרמטכ"ל לענייני מגדר, יוהל"ם, הגוף האמון על מניעת הטרדות מיניות של חיילות וחיילים בצה"ל - אפשרה לעשרות חיילות לטפל בנוח'בות במתקני המעצר? חיילות רבות הוטרדו ואף נאלצו לעשות מקלחות למחבלים ולראות אותם בעירום. הכל בידיעתה של הפצ"רית.

כיצד השאלות הללו לא עלו על סדר היום הציבורי עוד הרבה לפני התפוצצות פרשת הפצ"רית, שבעבר הייתה כאמור היוהל"מית?!

ד. הנרטיב שהתפוצץ וגזענות האליטות

עלילת הדם המרושעת לא נולדה בחלל ריק. היה ניסיון נואל לכתוב מחדש את הנרטיב ולייצר סימטריה תודעתית: **האויב השתמש באלימות מינית ככלי מלחמה? גם חיילי צה"ל שלנו!** שכתוב הנרטיב ועיצובו אינם מחייבים ישיבה בחדר חשוך ואפל ותכנון מפורש וזדוני של הדברים. בני אדם מעצבים באופן טבעי את המציאות על פי עולם הערכים שלהם. "כולם גנבים", אומר הגנב.

ולמרות זאת, בסיפור של כוח 100 נעשתה פעולה זדונית ועוד איך. נפתחה לצורך זה קבוצת וואטסאפ, והדברים תואמו, נערכו וכך יצאו לאור.

דוגמה נוספת לייצור סימטריה ראינו כשממשל ביידן דן בדו"ח 'אלימות המתנחלים' זמן קצר אחרי השבעה באוקטובר. הטבח היה כל כך קשה ואכזר, ובעקבותיו רוב הציבור בישראל הלך והתפכח והבין כי אין פרטנר לשלום. לא רק לשלום, אפילו לחיים פשוטים אין פרטנר. שוב, תפיסת הסימטריה נובעת לרוב מתפיסת עולם כללית המשליכה את ההנחות שלה לכל עבר, אך לעיתים היא ייחודית וקשורה לאופן בו נתפס עם ישראל וזהותו. כך 'זוכה' עם ישראל ליחס חריג פעמים רבות.

לממשל ביידן היה צורך דחוף להדוף את ההבנה שהלכה והתפשטה בציבור, שמשמעותה מדינה יהודית אחת בארץ ישראל, והתנגדות ציבורית חד משמעית למדינה פלסטינית.

הניסיון לשכתב את הנרטיב מחדש היא אותה אמונה פנימית, השייכת לפרופסור מהאוניברסיטה, לפצ'רית המדופלמת ולשכבת ההגמוניה הקורסת: ישראל איננה מוסרית. ואל תספרו לנו על "אתה בחרתנו" שלכם!

ה. קריסת התיאוריה השקרית

בפוליטיקת הזהויות הפרוגרסיבית, האדם נבחן ללא קשר למעשיו אלא על פי שיוכו לקבוצת הזהות המסוימת שלו.

ה'מדוכא' והנתפס כקורבן הוא הצודק, ולא משנה מה עשה ומה מידת אחריותו למעשיו. כך הערבי ה'מדוכא' מוצב מעל האישה המערבית, ובוודאי אם היא יהודייה. זוהי התפיסה ואין בלתי. גם אם אי אפשר לממש אותה בידיים, היא מעצבת את חיינו וקשורה בקשר הדוק לתופעות רבות הקיימות במציאות.

כך התאפשרה פגיעה משמעותית בזכויות נשים, במקרה הזה - חיילות יהודיות שסורסו ביודעין על ידי המערכת, וכך התאפשרה גם עלילת דם מהנוראות שידעה ההיסטוריה, שנעשתה כלפי לוחמי כוח 100 - בנינו ואחינו.

הפרשייה התפוצצה, הפצ'רית נעצרה והנרטיב קרס לתוך עצמו. רבים עוד ייפלו בבור הגדול, ההולך ומעמיק ושואב אליו את השקר. **כי לשקר אין רגליים - רק יחסי ציבור. וגם הם פגי תוקף.**

וכך, מתוך העוול הגדול, תצא ותתבהר בעולם כולו קריאה מהדהדת: **ישנו צבא אחד יחיד ומיוחד, המייצג עם מיוחד, הפועל תמיד במוסריות, בצדק, בטהרה ובקידוש שם השם.**

”
הניסיון
לשכתב את
הנרטיב
מחדש היא
אותה
אמונה
פנימית,
השייכת
לפרופסור
מהאוניברס
יטה,
לפצ'רית
המדופלמת
ולשכבת
ההגמוניה
הקורסת:
ישראל
איננה
מוסרית.
ואל תספרו
לנו על
"אתה"
בחרתנו"
שלכם!

להשיב את הריבונות לעם - מסע להסרת הפרגוד

בן יעקב סבו

א. באו לשרת - או לרשת?

יש רגעים בהיסטוריה שבהם אומה נדרשת לעמוד מול עצמה, לא מול אויביה מבחוץ אלא מול המנגנונים שבתוכה: שכבות של פקידות, דפוסי שליטה סמויים, ו'מומחים' המכתיבים את המציאות ללא בחירה ציבורית. רגעים שבהם החברה מבינה שמערכת שנועדה לשרת אותה, הפכה - לאט לאט, כמעט בלי שנבחין - למערכת שמנהלת אותה. זה הרגע שבו השאלה הופכת פשוטה: למי שייכת הריבונות?

עם ישראל עומד היום ברגע כזה.

ב. מקום ללא פתקים

במשך שנים נבנתה בישראל שכבה עמוקה, עקבית ומתמידה של בירוקרטיה, מערכת משפט, גופי ביטחון, כלכלנים ורגולטורים שקיבלו הרבה כוח, ולא משום שהעם העניק להם אותו, אלא מפני שמנגנוני המדינה - אותם מנגנונים האמורים להיות שליחי הציבור - הפכו למערכת עם רצון עצמאי משל עצמה. הציבור מצביע, מחליף ממשלות, מתווכח, מבקר - אך לעיתים קרובות מגלה שהחלטות האמיתיות מתקבלות במקום אחר, בחדרים שבהם אף אזרח לא שם פתק, ושום נבחר ציבור לא מסוגל לגשת אליהם.

בין אם נקרא לזה 'דיפ-סטייט', 'שלטון המיעוט', 'סוציאליזם ריכוזי' או 'אוליגרכיה פקידותית' - המהות אחת: העברת הכוח מן העם אל קבוצה מצומצמת שאינה תלויה בבחירה הדמוקרטית של העם.

ג. המשפט והחוק - משרת או מושל?

מערכת המשפט היא דוגמה בולטת. היא נועדה להיות חומת ההגנה של האזרח. אבל כשהחומה הופכת למבצר פנימי, שאיש מבחוץ אינו נכנס אליו, נוצר מצב שבו מי שאמור לאזן - מכתיב. סמכויות שנועדו כדי לשמור על זכויות האזרח הפכו במקרים רבים לכלים לשימור כוח פנימי, המסוגל לעצור מדיניות שנבחרה על ידי רוב העם בטיעון של 'סבירות' או 'איזון' - מונחים שאין להם בעלי בית והגדרה אובייקטיבית.

הריבונות מתחילה להיראות כמין חלום ישן - משהו שהיה פעם ברור, ועכשיו צריך להיאבק עליו מחדש.

בין אם
נקרא לזה
'דיפ-סטייט',
'שלטון
המיעוט',
'סוציאליזם
ריכוזי' או
'אוליגרכיה
פקידותית'
- המהות
אחת:
העברת
הכוח מן
העם אל
קבוצה
מצומצמת
שאינה
תלויה
בבחירה
הדמוקרטית
של העם

”
אין צורך לומר מפורשות
'אי אפשר'. פשוט מציגים
חלופות בעלות תג מחיר
דרקוני, שאם נבחר
הציבור יקבלו אותן הם
יוצגו כמטורפים, חסרי
שיקול דעת, וככאלה
שפעלו בניגוד לדברי
ה'מומחים'

ד. מערכות הביטחון – טובת המדינה או טובת המערכת?

גם בעולם הביטחוני, שנים של חשיבה מוסדית הפכו חלק מהמערכות לכמעט אוטונומיות. קצינים בכירים קובעים סדרי עדיפויות, תוכניות פעולה ועצירות תקציב, לעיתים עוד לפני שהממשלה עצמה קבעה מדיניות. הפקידות הביטחונית הפכה לשחקן יותר מדי מרכזי, לעיתים אפילו זה שמסביר לציבור מה 'אפשר' ומה 'אי אפשר', כאילו המציאות נכתבת במשרד ולא בשטח.

ואפילו אין צורך לומר מפורשות 'אי אפשר'. פשוט מציגים חלופות בעלות תג מחיר דרקוני, שאם נבחר הציבור יקבלו אותן הם יוצגו כמטורפים, חסרי שיקול דעת, וככאלה שפעלו בניגוד לדברי ה'מומחים'.

כך עומד נבחר הציבור ונדרש לבחור בין האפשרות להנחות את הדרג המקצועי לפעול בניגוד לרצונו, ובכך מסתכן נבחר הציבור במופע ביוש ציבורי בכלי התקשורת, לבין האפשרות לקבל את ההנחיות שהתווה הדרג המקצועי אף שאינו מאמין בהן. על זה נאמר: 'אוי לי מיצרי, אוי לי מיוצרי'.

ה. הכלכלה – מי בעל הבית של הכסף הציבורי?

וכך גם בכלכלה: ועדות מקצועיות, בנקאים, פקידים ומומחים מחזיקים בכלים האדירים של קביעת הריביות, המדיניות התקציבית והאופן שבו המדינה מפעילה את משאביה. מומחים הם חשובים, כן; אך אסור ש'מומחיות' תהפוך לחומת ריחוק. הדמוקרטיה אינה אוסף של טכנוקרטים – היא מייצגת עם שממנה נציגים, והנציגים אמורים למשול, ולא להתעסק בניהול מלחמת חשבונות מול פקידות שמעולם לא התמודדה מול ציבור.

ו. החזון: מדינה שבה הפקידות משרתת - ולא מחליפה - את הריבון

החזרת הריבונות לעם היא לא סיסמה, היא פעולה. היא סרטוט מחודש של יחסי המשלח והשלוח: העם שולח את נבחריו, והפקידות מסייעת להם ליישם את רצון הציבור - ולא להחליף אותו.

זהו מעשה של תיקון, לא של מרידה. החזרת האיזון, לא שבירתו. הפיכת המערכות לשקופות, אחראיות, כפופות לריבון אחד: העם.

כי בעומק הדברים, המדינה אינה שייכת למערכת. היא שייכת לעם. עם שִׁמְךָ למדינה ריבונית במשך כל כך הרבה זמן. מול התעוררות פנימית ציבורית של עם הנצח, החפץ בכל מאודו בחירותו ובריבונותו - שום כוח בעולם לא יכול לעמוד. דורות עם ישראל שהתפללו לגאולה ולריבונות נושאים אלינו עיניים. ואין הדבר תלוי אלא בנו.

בע"ה.

”
זהו מעשה
של תיקון,
לא של
מרידה.
החזרת
האיזון, לא
שבירתו.
הפיכת
המערכות
לשקופות,
אחראיות,
כפופות
לריבון
אחד: העם

פוליטיקה של הכנעה ושמה 'הפחד מקיטוב'

עזרא הימן

חלק א'

א. 'מפלגת מרכז' ושמה 'הסכמות רחבות'

מפלגת מרכז היא יצור פוליטי שלא נחל הצלחה רבה במהלך השנים. לרוב האנשים עמדת הזדהות ברורה יותר עם ימין או עם שמאל.

את הפשרות הנדרשות אנו עושים אחרי שמתקבלות התוצאות בקלפי. היקף התמיכה הציבורית בדרך מסוימת יקבע, בהתאמה, את הפשרות שיש לעשות כדי לתת ולקבל את חלקה במכלול.

הצורך האמיתי באחדות בא לידי ביטוי בחיזוק הערך המשותף שגדול יותר מהמחלוקת, לא בתזוזה של 90 מעלות שמאלה כדי להסכים עם אותה מדיניות.

אך הנה דרך הרבה יותר יעילה לייצר מפלגת מרכז, ולמשוך אליה כמות יפה של מנדטים מהימין: **למתג אותה מחדש כשיח המגשר על קיטוב, פוליטיקה של הסכמות רחבות: מתקנים ביחד, מקשיבים לכאבים ולפחדים של כולם, ועוד סיסמאות יפות, גדושות ברגשות ולבבות.**

כי אחרי שנפגשים, ומדברים, ומתווכחים, ומקשיבים, ומכילים, אנחנו מוכרחים גם להגיע, בשם האחדות, לתוצר אחיד של שפה וסדרי עדיפויות פוליטיים, שהוא לא ימין ולא שמאל, לא חס ולא קר, לא ברור מדי ולא נורא מדי, לא בשורה מבטיחה מדי אבל גם לא מעצבן מדי.

ב. קנאות ושמה אחדות

מיתוג כזה מייצר בצורה מתוחכמת **מונופול על אחדות ופתרון הקיטוב:** ויתור על קידום חופשי וצלול-דרך - שבעינינו טוב וראוי וחיוני לעם ישראל - והתכנסות מראש, עוד לפני שהעם אמר את דברו, למפלגת מרכז.

זה יכתיב מראש את הקול הציבורי שלנו, את האני מאמין שלנו. זה יחזיק אותנו קצר וקרוב לחזה של השמאל, שלא 'נקצין' כביכול בטעות. הנציגים הכי נאמנים וחדים של הימין יהפכו בעינינו לסדין אדום. לא נוכל כבר לתמוך בהם, כי הם הרי "עסוקים בפוליטיקה של הכנעה".

כשמטשטשים בין אחדות לקידום מדיניות, כל מי שלא התכנס לאותה 'מפלגת מרכז' הופך לפלגן, עסוק בפוליטיקה של הכנעה, ומקוטלג בקבוצת "חלק מהבעיה" (לדידם, עם ישראל כולו הוא חלק מהבעיה טרם 'נושעו' על ידי סמינר הרבעון).

מתג אותה מחדש כשיח המגשר על קיטוב, פוליטיקה של הסכמות רחבות: מתקנים ביחד, מקשיבים לכאבים ולפחדים של כולם, ועוד סיסמאות יפות, גדושות ברגשות ולבבות

”
על פי כל הצהרותיה,
היא בסך הכל מעוניינת
להקים קואליציית מרכז,
בדיוק כמו שרצו בכחול
לבן. היא פשוט עושה
את זה במיתוג חכם
יותר: מיתוג של 'אלה
שנמאס להם מהקיטוב'

מי מעוניין לייצר מיתוג כזה לימין? אולי מי שמבין שבקלפי אי אפשר ממש לנצח, אבל אפשר לאלף את הימין הדתי לסטות 90 מעלות שמאלה, בשם האחדות.

רגע אחד, תגידו, מי אמר בכלל שתנועת הרבעון הרביעי תקים מפלגה? באמת שאין להם שום הכרח להקים כזו. צורת החשיבה הרבעונית ממילא תכנס אותנו אל אלה שמיישמים את הטשטוש הזה, הקיים במה שקרוי 'מפלגת מרכז'. הוא מיוצג היום על ידי אנשים כמו בנט, אייזנקוט, משה טור פז ועוד. לשם ילך הקול הציבורי שלנו. לשם ילך הפתק שלנו. **הטשטוש בין אחדות ומדיניות יגרום לנו לאבד את הדרך.**

מי בעל הפוטנציאל הכי גדול בימין להתפתות לזה? מי שממילא לא נחרץ כל כך בדיון על הדרך. ומי שקבוצת ההשתייכות החברתית קרובה שלו היא 'צאצאי מפא"י'.

ג. תנועה כלל ישראלית?

התנועה הזו ממש לא כוללת את כל חלקי עם ישראל והחברה הישראלית. היא כוללת אנשי שמאל מתונים וציוניים יותר, ואנשי ציונות דתית ליברליים יותר, שמטבעם מזהים יותר סוציולוגית עם ה'צאצאים' הפוליטיים של מפא"י. מבחינה פוליטית, היא בסופו של דבר עוד גרסה של מפלגת כחול לבן.

על פי כל הצהרותיה, היא בסך הכל מעוניינת להקים קואליציית מרכז, בדיוק כמו שרצו בכחול לבן. היא פשוט עושה את זה במיתוג חכם יותר: מיתוג של 'אלה שנמאס להם מהקיטוב'.

כל חלקי עם ישראל? אולי הכוונה לרבעון מתוך עם ישראל. כיצד פשרות בין שתי קבוצות קטנות אלה נוגעות לכלל עם ישראל?

אני מחדד. אין לי שום בעיה ברמה האישית עם האנשים האלה. את חלקם אני מכיר. חלקם גם חברים שלי. בעזרת ה' נמשיך לבנות יחד את המדינה שלנו מתוך כבוד הדדי, כל אחד בדעותיו.

וגם אין לי בעיה עם מפגשים לצורך הקשבה, שיח והחלפת דעות. זה מבורך. אך לא זאת מטרת התנועה. המטרה - שוב, על פי הצהרותיה - היא חתירה למדיניות פוליטית מוסכמת אותה מחויבים לקדם. זה התוצר. אגב, יותר מדי אנשים גילו את זה רק אחרי שהריחו את ניחוחו המשכר של פתרון הקיטוב.

ד. מבט קטוע ושמו "איום הקיטוב"

והנה לטעמי העיקר: לא הקיטוב הוא שמאיים עלינו. טענה זו עצמה היא עמדה קוטבית, שמגיעה בדרך כלל מתוך השקפת עולם מאוד מסוימת. הרבה יותר נכון יהיה לומר שאובדן זהותנו היהודית כעם, לצד אויבינו החיצוניים, הוא שמאיים על קיומנו, והוא כנראה גם שורש הקיטוב. אדרבה - החיבור לזהות יהודית ולשורשי קיומנו הוא-הוא שיעדן את הקיטוב.

ברור שיש גם פשרות בחיים משותפים במדינת ישראל. אנו נדרשים לזאת כל הזמן. יש כמובן מקום להחלפת דעות, הקשבה וכבוד הדדי במישור החברתי, ולצידם - מנגנון דמוקרטי של נבחרי ציבור שתפקידם לשקלל את דעותנו. כך דרכה של שותפות במדינה. כך דרכה של אחדות.

אך אינני מעוניין להשתתק מפחד ה'קיטוב'. אינני רוצה ברעת אף אחד, ולא הכנעתי אף אחד. החיכוכים האלה הם חלק מבירור דרכנו. הרבעון הרביעי של מדינת ישראל לא מכוּשף בסכנת אובדננו, אלא דווקא מבורך בצמיחה של קומתנו, עם קשיי הגדילה שבו, ללא פחד וללא חשש מקיטוב.

לא ניפול לפיכך למניפולציה שמטרתה הסטת דעותנו ב- 90 מעלות שמאלה, כביכול כדי למנוע קיטוב. לא נפסיק לקדם בזירה הציבורית את מה שעבורינו כל כך חיוני לזהותנו וקיומנו כעם. לא נטשטש ונוותר על עצמנו עבור סנטימנט אחדות מדומיין. אחדות היא הביחד שמעבר למחלוקת. והיא תישאר איתנו מעבר לכל מחלוקת, באותה המידה שברור לכולנו שאנחנו יהודים, לפני שאנו חלוקים.

...

אלא שאחרי כל זה, יש שיגידו שבכל זאת - הקיטוב הוא בעיה קשה ביותר, ובשיח של הסכמות רחבות אפשר להגיע לפתרונות טובים מאוד בהרבה תחומים, בלי להתפשר על מה שחיוני לשני הצדדים.

האם בכלל נכונה הטענה, שיש היום קיטוב עמוק בין חלקי העם?

האם הקיטוב נובע, כמו שנטען, עקב 'פוליטיקה של הכנעה' בציבור ובקרב חברי הכנסת?

והאם מיזם חברתי כזה של פשרה מסוגל אכן לפתור אותו?

”
לא הקיטוב
הוא
שמאיים
עלינו.
טענה זו
עצמה היא
עמדה
קוטבית,
שמגיעה
בדרך כלל
מתוך
השקפת
עולם מאוד
מסוימת.
הרבה יותר
נכון יהיה
לומר
שאובדן
זהותנו
היהודית
כעם, לצד
אויבינו
החיצוניים,
הוא
שמאיים על
קיומנו,
והוא
כנראה גם
שורש
הקיטוב

פוליטיקה של הכנעה ושמה 'הפחד מקיטוב' - חלק ב'

עזרא הימן

דרושה תפיסה פוליטית מאוד מסוימת כדי לראות את הקיטוב החברתי כשורש בעיותינו.

דרושה מידה רבה של עצימת עיניים כדי לייחס את הקיטוב שכן קיים להקצנה בשני חלקי העם ולהתנהלות קיצונית של נבחרי הציבור שלו.

דרושה מידה רבה של עיוורון ושיכרון כדי לחשוב, שהסכמות בין אנשים בתוך ארגון אזרחי הן פתרון לבעיה.

א. מי מחבל בהסכמות רחבות?

בואו נעבור לדוגמה על כמה נושאי ליבה שהיו מאוד חשובים לימין בשנים האחרונות, ונראה כיצד הם הידרדרו לכאוס ולקוטביות.

למשל, כשהתחילה בעיית ההסתננות המאסיבית דרך גבול מצרים, הייתה הסכמה רחבה על כמה חוקים ופעולות שנועדו להשיב את המסתננים לארצם ואף למדינות אחרות. הימין לא הזדקק להכניע את השמאל. אבל בג"ץ לא התרשם מהסכמה רחבה זו והכניע את העם.

או, למשל, כשח"כים ערבים מסוימים החלו תומכים שוב ושוב בטרור נגד ישראל, הייתה בכמה הזדמנויות הסכמה רחבה חוצת מחנות לפסול אותם מריצה לכנסת. גם מההסכמה הרחבה הזו בג"ץ לא ממש התרשם.

הנה אך לפני שנתיים, בעיצומן של המחאות נגד הרפורמה, הכנסת העבירה בהסכמה רחבה מאוד חוק המאפשר גם ליישובים יהודיים גדולים להפעיל ועדות קבלה כדי לשמור על צביונם, דבר שהיה אחד הכלים הקריטיים להרחבת ההתיישבות היהודית בגליל ובנגב. כמה פקידים האחראים על מקרקעי ישראל לא התרשמו מהסכמה רחבה זו, ודאגו לסרס אותה באותיות הקטנות של הבירוקרטיה.

התפוצצות סיפור הפצ"רית והסלידה סביב התנהלות המערכת המשפטית היא כמעט קונצנזוס בישראל. מי מחזיק את המריבה כעת? קליקה משפטית קטנה וחזקה, בגיבוי ערוץ תקשורת.

אלה רק דוגמאות ספורות לבעיות יסוד בעשור האחרון, שדווקא לא היו בהתנגשות 'ראש בראש' בין שני חצאי העם, אלא בין העם לבין אליטה פקידותית ומשפטית שלא ממש סופרת את העם. אז מי ומה יצרו את הקיטוב?

**התפוצצות
סיפור
הפצ"רית
והסלידה
סביב
התנהלות
המערכת
המשפטית
היא כמעט
קונצנזוס
בישראל. מי
מחזיק את
המריבה
כעת?
קליקה
משפטית
קטנה
וחזקה,
בגיבוי ערוץ
תקשורת**

”
**הרפורמה המשפטית
נולדה לא בגלל קיטוב בין
נבחרי ציבור בכנסת שלא
הצליחו להגיע להסכמות,
אלא בגלל קבוצה קטנה
בעלת הרבה מאוד כוח
במערכת המשפט
והפקידות**

ג. הסכמות רחבות של סמינרים

הרפורמה המשפטית נולדה לא בגלל קיטוב בין נבחרי ציבור בכנסת שלא הצליחו להגיע להסכמות, אלא בגלל קבוצה קטנה בעלת הרבה מאוד כוח במערכת המשפט והפקידות, שבמשך שנים ארוכות לא ממש התרשמה מההחלטות של נבחרי ציבור בכל הרכב שהוא.

אז מה נותנת הבשורה אם קבוצה מסוימת של אזרחים, שאינם נבחרי ציבור, שאינם עומדים תחת לחצים פוליטיים מורכבים כלשהם, הצליחו להגיע להסכמות בנושאים אחדים? האם הם מייצגים את חלקי העם?

האם הם מתייחסים בכלל לשורש הבעיה?

האם הם כתבו מתווה ריאלי כיצד יטפלו בהחלטה פקידותית או משפטית שתדחה או תמסמס את ההסכמות הרחבות היפות שלהם?

יש שייגידו, שאכן בתנועת 'הרבעון הרביעי' הקדישו משאבים למציאת נוסחה בהסכמה רחבה לרפורמה ביחסים שבין הרשויות. משום מה לא ראיתי שהתייחסו לשאלה - מה יעשו כאשר יועמ"שים או הרכב שופטים בבית המשפט העליון יבטלו את 'הרפורמה בהסכמה רחבה' שלהם. משום מה נראה שהם שכחו, שעוד בימי המחאות הובאו לשולחן פשרות בסגנון דומה על ידי פרופסורים למשפטים כגון יובל אלבשן. הן נדחו לחלוטין על ידי הנהגת ארגוני המחאה, פורום המשפטנים שלה, וכמובן על ידי מערכת המשפט עצמה על זרועותיה. אז לשם מה הם עמלו כל כך?

ג. ההתעלמות מהמקטבים

מה עוד נשכח תוך כדי מסיבת ההסכמות הרחבות לריפוי הקיטוב?

שוכחים שכל אותם ארגוני המחאה, חוסמי הכבישים, המטרידנים והבריונים, המסיתים למלחמת אזרחים, וכמובן הגורמים המשפטיים והפקידותיים הבכירים התומכים בהם -

לא הביעו כל נכונות למשהו שנקרא 'הסכמות רחבות', עד לרגע זה. אז איך בדיוק מסיבת ההסכמות של הרבעון תפתור את בעיית הקיטוב?

אדרבה, ככל שיותר ויותר אנשי ציונות דתית נשפכים אל תוך התנועה הזו בהתלהבות של מעין אחדות היסטורית מחודשת בין מפד"ל למפא"י - **כל אותן קבוצות שמטרללות את הרחובות כבר חמש שנים, עם רוח גבית ממערכת אכיפת החוק והתקשורת, החלטיות יותר ברצונן להתנער מתנועה זו. אז חוץ משחזור היסטורי של סמינריוני 'גשר', איזה פתרון לקיטוב הם מציעים?**

ד. נבחרי הציבור הם לא הבעיה, הם הפתרון

הציור הזה של 'נציגי הציבור מקטבים ומפלגים, אנחנו נבנה מודל אחר של נציגי ציבור שיודעים לדבר ולהגיע להסכמות', הוא לא פחות מתרמית. **היכולת לשוב ליחסים שפויים בין המחנות ברמה המעשית והפוליטית תלויה קודם כל בהוצאת הבריונים שלא נבחרו מהבחישה הפוליטית.**

כי פיוס פוליטי מתחיל ונגמר במצב שנציגי ציבור שונים יודעים שמה שיסגרו ביניהם יהיה סוף פסוק.

אין דבר יותר מקטב משופט ה'תופס צד' באופן שיטתי.

אם נצלח בעיה זו, נגלה שלמרות כל הלחצים והמורכבות הפוליטית, **נבחרי הציבור דווקא יודעים להסתדר מצוין, לכבד הכרעות דמוקרטיות, להגיע להסכמות, להידבר ולהתפשר.** אולי כדאי לכל הפחות לנסות את זה לפני שקבוצה קטנה מקימה לעצמה כנסת חלופית, ובתנאים אופטימליים של שולחנות עגולים מספרת לעולם שהיא מגיעה להסכמות ופותרת את הקיטוב.

ה. לאן פנינו

שורש בעיותינו איננו קיטוב בין שני חצאי העם. **הקושי שלנו הוא בכך שזוהי תקופה של חילופי משמרות.** אליטה ישנה נאחזת בקרנות המזבח ומצליחה להפחיד חלק מהעם, ולשכנע אותו שרק היא מסוגלת לשמור על הדמוקרטיה/ החופש/ השגשוג וכדומה.

נמשיך להתקדם כעם. לאט ובטוח. נתעקש שאת ההחלטות יקבלו העם ונציגיו הנבחרים.

אחדות תהיה בין אלה המרגישים זיקה לזהות המשותפת שלנו כעם.

תבהלת הקיטוב שייכת לשפת 'החוזה החברתי' של השמאל הליברלי. אחדות בעם ישראל מתקיימת מתוך הבנה **שאיננו חיים כאן מכוח חוזה חברתי אלא מכוח ברית,** ללא קשר לדעות ולהסכמות עם החלטות כאלה או אחרות. כשנגיע לכך תירגע תבהלת הקיטוב, ונתפנה לראות שעם ישראל חי, צומח ומתקדם.